

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tost/8/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100021
Dátum vydania rozhodnutia: 21. marca 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100021.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho na neverejnom zasadnutí konanom dňa 21. marca 2018 v Bratislave v trestnej veci obvineného Mgr. Q. F. pre zločin výroby extrémistických materiálov podľa § 422a ods. 1 Tr. zák. a iné, o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu samosudcu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 9. februára 2018, sp. zn. BB-4T/4/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. uznesenie Špecializovaného trestného súdu z 9. februára 2018, sp. zn. BB-4T/4/2018, s a z r u š u j e a Špecializovanému trestnému súdu s a u k l a d á, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Odôvodnenie

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry (ďalej len „prokurátor“) podal dňa 24. januára 2018 obžalobu na obvineného Mgr. Q. F. pre zločin výroby extrémistických materiálov podľa § 422a ods. 1 Tr. zák., zločin rozširovania extrémistických materiálov podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a prečin hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. b) Tr. zák., ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že ako poslanec Národnej rady Slovenskej republiky v presne nezistenom čase od 9. januára 2017 do 10. januára 2017 na doposiaľ presne nezistenom mieste sa podieľal na vyhotovení textového dokumentu s urážlivým obsahom, ktorého zverejnenie následne zabezpečil tak, že - dňa 10. januára 2017 bol zverejnený ako status na sociálnej sieti www.facebook.com <<http://www.facebook.com>>, a to v čase o 10.16 hod. v rámci profilu „Volá hlas Gemera / Ľudová strana - Naše Slovensko“ a v čase o 21.48 hod. v rámci profilu „Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko - Bratislavský kraj“ v znení: „SÚ DVE MOŽNOSTI: A. SA ZBLÁZNIL, ALEBO VEDOME DEGRADUJE SLOVENSKÉ VYZNAMENANIA - TVRDIA REAKCIE NA INTERNETE! Udeľovanie štátnych vyznamenaní A. otočilo zdravý rozum hore nohami. Z histórie vieme, že slovenskí veľikáni Ľudovít Štúr, Michal Miloslav Hodža, Jozef Holuby, Jozef Miloslav Hurban, Svetozár Hurban Vajanský mali negatívny vzťah ku Židom kvôli ožobračovaniu slovenského národa - úžerníctvu a tiež aj kvôli náboženským otázkam. A čuduj sa svete! Občan A., toho času zhodou nešťastných okolností prezident Slovenskej republiky, odovzdal: 1. Rad Ľudovíta Štúra I. triedy D. A., členovi KSC, kandidátovi tajnej spolupráce vo zväzkoch ŠTB, marxistovi, ktorý sám v rozhovore priznal, že je žid. 2. Rad Ľudovíta Štúra II. triedy M. F. - židovke a

F. A. - organizátorovi zvráteného festivalu Pohoda, kde sa propaguje islamizmus, homosexualita, slniečkárstvo a „zlé jazyky“ tvrdia, že sa tam zbiehajú „húličí“ trávy a iných drog. 3. Rad Bieleho dvojkríža II. triedy udelil českému režisérovi židovského pôvodu P. O. a F. A. - slniečkárovi, ochrancovi cigánov, moslimov, ktorý vrieskal na besede na Alexandra Dubčeka: „...to by tak bolo, aby bol Slovák prezidentom“. Pribinov kríž tiež dostala in memoriam L. V., zakladateľka rómskeho divadla J., fanatička do cigánskych zvykov. Mgr. Q. F. Poslanec NR SR“, ktorý status bol následne preberaný a zverejňovaný v plnej alebo skrátenej forme najmä na internetových stránkach www.topky.sk <<http://www.topky.sk>>, www.aktuality.sk <<http://www.aktuality.sk>>, www.pravda.sk <<http://www.pravda.sk>>, www.tvnoviny.sk <<http://www.tvnoviny.sk>>, www.sme.sk <<http://www.sme.sk>>, www.webnoviny.sk <<http://www.webnoviny.sk>>, www.teraz.sk <<http://www.teraz.sk>>, www.glob.sk <<http://www.glob.sk>>, a z obsahu ktorého vyplýva, že obvinený vyjadruje nesúhlas voči udeleniu štátnych vyznamenaní rôznych stupňov osobám: D. A., M. F., P. O. prezidentom Slovenskej republiky T. A. dňa 9. januára 2017 pri príležitosti 24. výročia vzniku Slovenskej republiky, a to z dôvodu príslušnosti vyššie uvedených troch vyznamenaných osôb k židovskej národnosti alebo náboženskému vyznaniu, čím tieto osoby hrubo znevážil pred čitateľmi statusov na sociálnej sieti Facebook, ako aj pred čitateľmi článkov na vyššie uvedených webových stránkach. Samosudca Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica uznesením z 9. februára 2018, sp. zn. BB-4T/4/2018, podľa § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. odmietol obžalobu prokurátora zo dňa 24. januára 2018, sp. zn. VII/2 Gv 25/17/1000-44, a vec vrátil prokurátorovi, pretože zistil závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu. Samosudca uznesenie odôvodnil tým, že postupom vyšetrovateľa, ktorým neoznámil obhajcovi obvineného konkrétne mená svedkov, ktorých výsluch sa mal uskutočniť, došlo k závažnej procesnej chybe, a to k porušeniu práva na obhajobu. Podľa názoru samosudcu je odmietnutie žiadosti obhajcu o zverejnenie totožnosti svedkov pri vyrozumovaní obhajcov o vyšetrovacom úkone vážnym zásahom do práva obhajoby. Proti tomuto uzneseniu podal dňa 21. februára 2018 prokurátor sťažnosť. Podanú sťažnosť odôvodnil tým, že s názorom samosudcu, prezentovanom v napadnutom uznesení, sa nestotožňuje, keďže podľa § 213 ods. 3 Tr. por. je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní oznámiť obhajcovi, ktorý o to v zmysle § 213 ods. 3 Tr. por. požiadal, včas čas, miesto konania úkonu a druh úkonu, ktorý bude vykonávať. Iný postup, spočívajúci v tom, že by sa v predvolaní na úkon oznamovala identita svedka alebo poškodeného, by mohol ohroziť tieto subjekty, nakoľko by nemohli napr. utajiť svoju totožnosť v rámci výsluchu. Štátne orgány ako subjekty verejného práva nie sú oprávnené konať to, čo im zákon neukladá. Obhajca obvineného bol vo všetkých súdom namietaných prípadoch predvolaný na úkon - výpoveď svedka, pričom Trestný poriadok nekladie ďalšie podmienky na konkretizáciu daného úkonu, žiada len upovedomovať obhajcu o druhu úkonu. Druhovo bol procesný úkon v predvolaní riadne ohraničený a charakterizovaný (vždy išlo o výpoveď svedka/poškodeného). Každá z vypočúvaných osôb začala svoju výpoveď súvislým opisom okolností veci, o ktorých vie (§ 132 ods. 1 Tr. por.), nasledovali otázky vyšetrovateľa PZ. Bol tak vytvorený dostatočný čas na to, aby sa obhajca obvineného na danom mieste dozvedel, čo svedok vypovedá a mohol na to reagovať položením otázok. V predmetnom konaní nebola vypočúvaná žiadna taká osoba, ktorej výsluch by mal byť prekvapivý a nevypočítateľný. Obhajcovi obvineného tak pri namietnutých úkonoch nebol znemožnený výkon práva na obhajobu. To, že sa prokurátor rozhodol v obžalobe označiť za poškodené len tri osoby, vymenované v skutkovej vete obžaloby, môže v konečnom dôsledku nasvedčovať aplikácii zásady in dubio pro reo, keďže obvinený napokon čelí stíhaniu len voči trom konkrétne menovaným poškodeným a nie viacerým osobám. Totožnosť skutku pre potreby obžaloby ostala plne zachovaná. Prokurátor v podanej sťažnosti ďalej uviedol, že nikdy nemienil za poškodené osoby označovať F. A. i F. A., keďže títo sa nestali predmetom rasistického útoku; uvedený názor prokurátor jasne formuloval vo viacerých procesných rozhodnutiach obsiahnutých v spise. Z uvedené je zrejmé, že obvinený mal možnosť účinným spôsobom sa brániť, obhajcovia mohli byť na výsluchoch riadne prítomní, mohli klásť otázky, ktoré mohli formulovať po uvážení bez toho, aby im do ich práva niekto zasahoval. Voľná dedukcia súdu o tom, prečo sa rozhodla tá-ktorá strana nezúčastniť niektorého úkonu, podľa prokurátora nemá oporu vo vyšetrovacom spise, predloženom súdu. Špecializovaný trestný súd mal podľa prokurátora pri právnej úvahe naopak konštatovať, že obhajcovia mali byť na výsluchoch svedkov prítomní, vypočuť si ich počiatočnú plynulú časť výpovede a následne sa mohli rozhodnúť, či budú svedkom klásť otázky podľa toho, k akej skutočnosti by títo vypovedali. Prokurátor tiež uviedol, že mu nie je jasné, ako inak sa chceli

obhajcovia na dané procesné úkony vopred pripraviť, keďže nejde o rozsiahlu vec a skutok, ktorý sa obvinenému kladie za vinu, je jasný z uznesenia o vznesení obvinenia. Na uvedenom nič nemení ani rozhodovacia činnosť českých súdov, pretože konanie vyšetrovateľa PZ bolo legálne a legitímne, so správnou aplikáciou slovenského právneho poriadku. Prokurátor navrhol všetkých relevantných svedkov vypočuť v súlade so zásadou ústnosti a kontradiktórnosti na hlavnom pojednávaní, kde budú môcť byť prítomní obvinení aj obhajcovia. Či dôjde k potrebe čítať niektoré svedecké výpovede, to podľa prokurátora nedokáže vopred povedať ani konajúci súd, ani prokurátor, keďže by išlo o čisté teoretizovanie. Prokurátor tiež poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 2 Tdo V 1/2014, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že „námietskami, ktorými obvinení odôvodňujú existenciu dôvodu podľa písm. c) ods. 1 § 371 Tr. por. (nevypočutie „G.“, námietky k utajenému svedkovi, neoznamovanie totožnosti svedkov obhajobe vopred), sa zaoberali už vo veci konajúce súdy. Dovolací súd považuje ich úvahy a závery za správne a zákonu zodpovedajúce. Obhajcovia boli vyrozumení o mieste, čase a druhu pripravovaných procesných úkonov a mali možnosť sa ich zúčastniť. Svedkovia boli na hlavnom pojednávaní kontradiktórne vypočutí a obhajoba mala možnosť im klásť otázky. Čítanie výpovedí svedkov z prípravného konania v zmysle § 264 Tr. por. obhajoba na pojednávaní nenamietala. Za týchto podmienok nejde o naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Ústavnú sťažnosť obvinených vo vzťahu k tomuto uzneseniu ústavný súd odmietol uznesením zo 6. apríla 2016, sp. zn. I. ÚS 205/2016, v ktorom okrem iného uviedol, že predmetné uznesenie najvyššieho súdu je určité, zrozumiteľné, ústavne akceptovateľné, bez vnútorných rozporov a zaujíma stanovisko k podstate dôvodov sťažovateľov uvedených v ich dovolaní, ktoré vlastne iba pokračujú aj v konaní pred ústavným súdom. Z uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu, ako aj ústavného súdu podľa prokurátora jednoznačne vyplýva, že v prípade upovedomovania obhajcov o úkonoch podľa § 213 ods. 3 Tr. por. policajt pri uvádzaní druhu úkonu neuvádza totožnosť osoby, ktorej sa úkon týka, pričom takýto postup je nielen v súlade s Trestným poriadkom, ale aj s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že situáciou načrtnutou v napadnutom uznesení Špecializovaného trestného súdu sa doposiaľ ESLP nezaoberal; zaoberal sa len účasťou tzv. anonymných svedkov v trestnom konaní. Zo záverov a princípov stanovených ESLP v rozsudku Ellis, Simms and Martin v. Spojené kráľovstvo je per analogiam zrejmé, že v prípade použitia inštitútu anonymných svedkov považuje ESLP za garanciu dodržania práva na spravodlivý proces garantovaného čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) okrem iného aj to, že obhajobe je daná možnosť osobnej účasti pri výsluchu anonymného svedka tak, aby svedka mohol obhajca vidieť, počuť a sledovať jeho správanie, pričom totožnosť svedka mu je však po celý čas neznáma. Vychádzajúc z uvedených princípov stanovených ESLP vo vzťahu k výsluchu anonymných svedkov a záverov konkrétneho prípadu, ktorý bol predmetom posudzovania zo strany ESLP je možné vyvodiť jednoznačný záver, že upovedomovanie obhajcov o úkonoch v zmysle § 213 ods. 3 Tr. por., kedy im policajt pri druhu úkonu neoznami údaje týkajúce sa identity vypočúvaného svedka, nie je porušením čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru ani iného ustanovenia Dohovoru. Obhajobe je totiž na začiatku úkonu už známa totožnosť svedka a má následne reálnu možnosť vidieť, pozorovať a počuť jeho výpoveď, ako aj klásť svedkovi otázky pri výsluchu alebo prípadne v neskoršom štádiu konania, ak o to požiada. Tým je obhajobe plne garantovaná možnosť preveriť bezúhonnosť a vierohodnosť svedkov, ako aj pravdivosť a spoľahlivosť ich výpovedí. Sú totiž splnené dve základné podmienky stanovené ESLP na to, aby mohol obvinený efektívne namietat' dôkazy voči sebe a to, že obvinený má možnosť poznať identitu svedkov voči nemu, aby tak mohol namietat' ich bezúhonnosť a vierohodnosť a súčasne má možnosť preveriť pravdivosť a spoľahlivosť dôkazov (svedkov) voči svojej osobe tým, že má možnosť ich ústne vypočúvať, prípadne nechať vypočúvať. ESLP v žiadnom zo svojich rozhodnutí nevyžaduje, aby identita svedkov, ktorí budú vypočúvaní, bola obvinenému vopred známa, pričom je potrebné poukázat' na to, že podľa ESLP musia byť záujmy obhajoby vyvažované záujmami svedkov alebo obetí predvolaných svedčiť. Teda svedkom a obetiam trestných činov musí byť reálne umožnené požadovať zabezpečenie ochrany ich života, zdravia a bezpečnosti napríklad aj využitím inštitútu utajeného (anonymného) svedka, čo by nebolo možné dosiahnuť v prípade oznamovania totožnosti svedkov, ktorých vyšetrovateľ plánuje vypočuť, obvineným alebo ich obhajcom. Na základe uvedeného sa prokurátor domnieva, že napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu nie je správne a z tohto dôvodu navrhol, aby v prípade, ak prvostupňový súd nebude

postupovať vo forme autoremedúry, najvyšší súd v zmysle § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu a uložil Špecializovanému trestnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol (t.j. prijal obžalobu prokurátora a nariadil hlavné pojednávanie). K sťažnosti prokurátora sa dňa 28. februára 2018 vyjadril obvinený Mgr. Q. F. prostredníctvom svojho obhajcu. Vo svojom vyjadrení obvinený uviedol, že s rozhodnutím samosudcu v plnom rozsahu súhlasí a v plnom rozsahu sa stotožňuje s jeho argumentáciou. Podľa obvineného samosudca správne poukázal na rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 54, roč. 2013, v zmysle ktorého obvinený, resp. obhajca musí mať vždy reálnu možnosť realizovať právo na obhajobu a je len na ňom, či ho využije. Obvinený tak môže urobiť až po tom, ako bol riadne upovedomený o čase a mieste vykonania výsluchu konkrétneho svedka. Obvinený, resp. jeho obhajca sa môže vzdať práva účasti na úkone, podmienkou však je, že o tomto úkone musí byť riadne a včas upovedomený, čo znamená, že v prípade výsluchov svedkov im vyšetrovateľ musí oznámiť deň a konkrétny čas výsluchu, miesto a meno osoby, ktorú bude vypočúvať - v tejto súvislosti poukázal aj na judikát trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline z 8. decembra 2009, sp. zn. Jtk 7/2009. Vo vzťahu k sťažnosti prokurátora obvinený uviedol, že jej ťažiskovou argumentáciou je odkaz na rozhodnutie ústavného súdu z 6. apríla 2016, sp. zn. I. ÚS 205/2016, ktoré je však špecifické vzhľadom na tam prejednávanú vec, keďže poukazuje na vyšetrovanie úkladných vražd organizovanou skupinou, kde je reálna dôvodná obava osôb vystupujúcich v pozícii svedkov (a kde aj reálne došlo k zastrašovaniu svedkov). Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd prijal predmetné závery nie v „paušálnej rovine“, ale posudzoval konkrétnu kauzu, charakter trestného činu a tiež zistené poznatky o zastrašovaní svedkov. Uvedené závery ústavného súdu preto nemožno aplikovať na jeho trestnú vec, keďže v nej nejde o žiadnu úkladnú vraždu ani o organizovanú alebo zločineckú skupinu. Rovnako tak zo žiadnej časti spisového materiálu nevyplýva, že by obvinený zastrašoval niektorého zo svedkov, žiadny svedok sa nevyjadril, že by ho zastrašoval, že by z neho mal obavy, že by sa mu vyhrážal ohrozením života, zdravia alebo telesnej integrity. Obvinený ďalej uviedol, že je pochopiteľné, že ak z charakteru konkrétnej trestnej veci vyplývajú reálne (odôvodnené) obavy, tak je na mieste chrániť svedka, pričom taký postup nepochybne vyplýva aj z § 136 Tr. por. - predmetné ustanovenie však priamo vyžaduje reálnu prítomnosť dôvodnej obavy ohrozenia svedka, resp. jeho blízkej osoby. V predmetnej trestnej veci však vyšetrovateľ ani pri jednom z 12 svedkov neuviedol, že takáto dôvodná obava existuje. Ak teda nie sú splnené podmienky na to, aby bola svedkova identita do začatia konania úkonu utajená, tak v tom prípade sa obhajca obvineného nemôže na daný úkon riadne pripraviť, keďže právom obhajoby je, aby si obhajca vopred pripravil otázky nielen ku skutku, ale aj k osobe svedka. Neuvedenie mena svedka tak znemožňuje obvinenému pripraviť a prekonzultovať s obhajcom prípadné otázky týkajúce sa nevierohodnosti daného svedka. Z týchto dôvodov považoval obvinený sťažnosť prokurátora za nedôvodnú a navrhol, aby ju sťažnostný súd zamietol. Spis so sťažnosťou bol najvyššiemu súdu ako súdu sťažnostnému predložený 7. marca 2018. Najvyšší súd na podklade riadne a včas podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná. Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu. Z dikcie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že vrátenie veci prokurátorovi (odmietnutie obžaloby) na došetrenie nie je možné pre akékoľvek vady prípravného konania, ale len pre závažné vady týkajúce sa procesných pochybení orgánov prípravného konania a ktoré zvlášť majú vplyv na uplatnenie obhajobných práv obvineného. Dôvodom pre odmietnutie obžaloby teda už nie sú nedostatky v prípadných skutkových zisteniach, pretože ťažisko dokazovania v zmysle zásady kontradiktórnosti konania sa prenáša do fázy súdneho konania (hlavného pojednávania), kde všetky dôkazy vykonané v patričnej procesnej forme súd vyhodnotí a rozhodne o vine. V predmetnej trestnej veci bol dôvodom na odmietnutie obžaloby zo strany Špecializovaného trestného súdu chybný postup vyšetrovateľa Policajného zboru spočívajúci v tom, že v predvolaniach na výsluchy jednotlivých svedkov obhajcom obvineného neoznámil mená svedkov, ktorých výsluch sa mal uskutočniť. Podľa § 213 ods. 3 Tr. por. ak obhajca oznámi policajtovi, že sa chce zúčastniť vyšetrovacieho úkonu podľa odseku 2, policajt je povinný včas mu oznámiť čas, miesto konania úkonu a druh úkonu okrem prípadu, keď vykonanie úkonu nemožno odložiť a vyznenie obhajcu nemožno zabezpečiť. O

tomto postupe policajt vyhotoví záznam, ktorý založí do spisu. Podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu, b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby, c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú, d) vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu, e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo ak týmto jazykom nehovorí. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné v zhode so sťažnostnými námietkami prokurátora uviesť, že ustanovenie § 213 ods. 3 Tr. por. ani žiadne ustanovenie explicitne neukladá povinnosť orgánom činným v trestnom konaní povinnosť oznamovať obvinenému alebo jeho obhajcovi meno a priezvisko svedka, ktorého výsluch sa má uskutočniť. Rovnako tak ani žiadne rozhodnutie ESĽP sa predmetnou problematikou priamo nezaobera. Pokiaľ ide o rozhodovacia činnosť vnútroštátnych súdov, najvyšší súd reflektuje skutočnosť, že v otázke oznamovania mien svedkov obhajcom v rámci predvolania na ich výsluch existujú v podstate dve protichodné skupiny rozhodnutí. Do prvej skupiny rozhodnutí patrí napr. rozsudok najvyššieho súdu z 19. júna 2012, sp. zn. 1 Tdo V 16/2011, uverejnený v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 54, roč. 2013, v zmysle ktorého „obvinený, resp. jeho obhajca, musí mať vždy reálnu možnosť uplatniť právo na obhajobu a je len na ňom, či ho využije. Obvinený tak môže urobiť až potom, ako bol riadne upovedomený o čase a mieste vykonania výsluchu konkrétneho svedka. Iba všeobecné poučenie obvineného a jeho obhajcu o možnosti zúčastniť sa vyšetrovacích úkonov podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. por. nemožno považovať za dostatočné, lebo takéto poučenie nezohľadňuje povinnosť policajta, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 213 ods. 3 Tr. por., ani podmienky čítania zápisnice o výpovedi svedka (spoluobvineného), vyplývajúce z § 263 ods. 3, ods. 4 Tr. por. Tieto ustanovenia úzko súvisia a musia byť aplikované v jednote a nie izolovane.“ Obdobný právny názor je prezentovaný v aj v uznesení Krajského súdu v Žiline z 12. mája 2009, sp. zn. 1 Tos 37/2009. Druhá skupina rozhodnutí je prezentovaná najmä uznesením najvyššieho súdu z 19. marca 2015, sp. zn. 2 Tdo V 1/2014, v zmysle ktorého „námietkami, ktorými obvinení odôvodňujú existenciu dôvodu podľa písm. c) ods. 1 § 371 Tr. por. (nevypočutie „G.“, námietky k utajenému svedkovi, neoznamovanie totožnosti svedkov obhajobe vopred), sa zaoberali už vo veci konajúcej súdy. Dovolací súd považuje ich úvahy a závery za správne a zákonu zodpovedajúce. Obhajcovia boli vyrozumení o mieste, čase a druhu pripravovaných procesných úkonov a mali možnosť sa ich zúčastniť. Svedkovia boli na hlavnom pojednávaní kontradiktórne vypočutí a obhajoba mala možnosť im klásť otázky. Čítanie výpovedí svedkov z prípravného konania v zmysle § 264 Tr. por. obhajoba na pojednávaní nenamietala. Za týchto podmienok nejde o naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.“ Ústavná sťažnosť obvinených proti tomuto uzneseniu bola uznesením ústavného súdu zo 6. apríla 2016, sp. zn. I. ÚS 205/2016, odmietnutá. Vo vzťahu k predmetnej veci je potrebné v prvom rade uviesť, že preštudovaním obsahu vyšetrovacieho spisu najvyšší súd zistil, že obhajcom obvineného bolo umožnené zúčastniť sa výsluchov všetkých svedkov, o ktorých boli vopred upovedomení, o čom svedčia jednotlivé Upovedomenia o konaní výsluchu, zaslané obhajcom obvineného, zažurnalizované vo vyšetrovacom spise na č.l. 900, 901, 904-958. V každom z týchto Upovedomení bolo v súlade s § 213 ods. 3 Tr. por. uvedené miesto konania úkonu, čas konania úkonu a druh úkonu - výsluch svedka poškodeného, resp. výsluch svedka. Vo vzťahu k výsluchu svedka poškodeného, ktorý sa mal uskutočniť dňa 30. mája 2017 obhajca obvineného JUDr. Tomáš Rosina listom zo dňa 25. mája 2017 požiadal o zmenu termínu výsluchu, konkrétne o posunutie jeho začiatku aspoň o dve hodiny neskôr. Zároveň v tomto liste požiadal vyšetrovateľa o oznámenie mien konkrétnych svedkov-poškodených, ktorých na uvedené termíny predvolal za účelom ich výsluchu, keďže z uznesenia o vznesení obvinenia nie je zrejmé, o ktoré osoby sa v danom prípade jedná, ako aj s poukazom na právo obvineného vopred sa pripraviť na konkrétny procesný úkon (č.l. 903 spisu). Na uvedenú žiadosť obhajcu reagoval vyšetrovateľ odpoveďou zo dňa 26. mája 2017, v ktorej obhajcovi obvineného oznámil, že vyhovel jeho žiadosti o presun začiatku výsluchu svedka dňa 30. mája 2017 z 9.00 hod. na 11.00 hod. Zároveň v tejto odpovedi obhajcovi oznámil, že v súlade s § 213 ods. 3 Tr. por. je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní oznámiť obhajcovi, ktorý o to v zmysle § 213 ods. 3 Tr. por. požiada, čas, miesto konania úkonu a druh úkonu, pričom Trestný poriadok v žiadnom zo

svojich ustanovení (ani pri extenzívnom výklade) neukladá policajtovi povinnosť uviesť totožnosť svedka, prípadne inej osoby, ktorej sa samotný úkon bude týkať, okrem uvedenia jej procesného postavenia (č.l. 905 spisu). Na základe vyššie uvedených Upovedomení sa obhajca obvineného JUDr. Tomáš Rosina zúčastnil výsluchov svedkov poškodených Ing. M. F. a PhDr. D. A., pričom však svedkom na týchto výsluchoch odmietol klásť otázky z dôvodu, že obhajobe nebolo vopred oznámené meno svedka a z tohto dôvodu bolo znemožnené pripraviť si otázky na daný výsluch (č.l. 67 a 74 spisu). Výsluchov zvyšných svedkov (s výnimkou svedkyne V. P., ktorá však využila svoje právo nevyповedať) sa obhajcovia obvineného nezúčastnili. Na základe obhajcom namietaných nedostatkov vo vyšetrovaní, ktoré žiadal odstrániť (zaprotokolované v zápisnici o výsluchu svedkyne-poškodenej Ing. M. F., č.l. 67 spisu a v zápisnici o výsluchu svedka-poškodeného PhDr. D. A. na č.l. 74 spisu) predložil dňa 1. júna 2017 vyšetrovateľ Policajného zboru vec prokurátorovi na preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 Tr. por. Prokurátor v odpovedi zo dňa 6. júna 2017 uviedol, že preskúmaním postupu vyšetrovateľa Policajného zboru nezistil žiadne závažné procesné pochybenia, ktoré by bolo možné odstrániť zásahom dozorujúceho prokurátora. Vo vzťahu k namietanému neoznámeniu mien svedkov prokurátor odcitoval ustanovenie § 213 ods. 3 Tr. por., § 46 ods. 1 Tr. por. a v tejto súvislosti uviedol, že zo znenia § 46 ods. 1 Tr. por. a znenia skutkovej vety uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por. z 27. apríla 2017 je zrejmé (najmä ak v danom trestnom stíhaní nejde o typický škodový delikt), o ktoré poškodené osoby malo ísť, a ktoré budú vypočúvané - išlo o osoby, ktoré majú byť dotknuté vyjadreniami obvineného. Dve z týchto osôb boli vypočúvané, pri ich výsluchu sa obhajca zúčastnil, pričom dopredu vedel, že sa zúčastní výsluchu svedkov - poškodených. Každá z vypočúvaných osôb začala svoju výpoveď súvislým opisom okolností veci, o ktorých vie. Nasledovali otázky vyšetrovateľa Policajného zboru, pričom uvedené vytvorilo podľa prokurátora dostatočný časový priestor na to, aby obhajca, ktorý sa až na danom mieste dozvedel, čo svedok-poškodený vypovedá (takto sa to prakticky deje vždy pri výpovedi svedka), mohol reagovať otázkami, ktoré chce položiť. Nebola vypočúvaná žiadna taká osoba, výsluch ktorej by mal byť v danom konaní nejako prekvapivý alebo nevypočítateľný. Obhajcovi tak pri namietnutých výsluchoch nebol znemožnený výkon práva na obhajobu. Zo záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu vyplýva, že obvinený a jeho obhajca JUDr. František Polák navrhovali doplniť dokazovanie iba vykonaním ďalšieho znaleckého posudku, pričom uviedli, že iné návrhy a námietky k priebehu vyšetrovania nemajú (č.l. 975 - 977 spisu). Obhajca obvineného JUDr. Tomáš Rosina poukázal len na porušenia ustanovení Trestného poriadku v priebehu prípravného konania vo všeobecnosti (č.l. 978 - 979 spisu). Z uvedeného je zrejmé, že obhajcovia obvineného boli o jednotlivých výsluchoch svedkov riadne upovedomení, na týchto výsluchoch mali možnosť oboznámiť sa s identitou svedkov, mali možnosť svedkov vypočúť, klásť im otázky, navrhnúť ich opätovný výsluch, resp. navrhnúť výsluch ďalších svedkov. V predmetnej veci tak nedošlo ani k porušeniu zásady rovnosti zbraní, keďže obhajobe bol oznámený termín výsluchu svedkov, čím im bolo umožnené zúčastniť sa tohto výsluchu (bez ohľadu na to, či toto právo využili alebo nie), rovnako bolo obhajobe umožnené klásť svedkom otázky (opäť bez ohľadu na to, či toto právo využili), ako aj navrhnúť doplnenie dokazovania výsluchom navrhnutých svedkov, resp. doplnením výsluchu svedkov v prípade nových otázok. Podľa názoru najvyššieho súdu, po preskúmaní spisového materiálu, v prerokúvanej veci nejde o zásadné porušenie práva na obhajobu, ak vyšetrovateľ oznámi obhajcovi, ktorý sa chce zúčastniť na úkone, miesto, čas úkonu a druh úkonu, bez toho, aby konkretizoval pri druhu úkonu napr. aj meno svedka, ktorého plánuje vypočúť, najmä ak obhajca využil čo i len sčasti svoje právo účasti na úkonoch, avšak nekládol na nich svedkom žiadne otázky s poukazom na to, že sa nemohol na úkon riadne pripraviť ani nežiadal zopakovanie alebo doplnenie tohto úkonu. Obhajca obvineného JUDr. Tomáš Rosina tak postupoval pri výsluchu svedkov-poškodených Ing. M. F. a PhDr. D. A.. Hoci sa pri výsluchoch oboznámil nielen s osobami svedkov, ale aj s predmetom výsluchu detailnejšie (pritom je zrejmé zo skutku uvedeného v uznesení o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, že skutok tak, ako je formulovaný, je chápaný ako všeobecný urážlivý výrok voči viacerým poškodeným), nevyužil svojho obhajobného práva klásť svedkom otázky a nepožiadal o zopakovanie a doplnenie tohto úkonu, ani pri preštudovaní spisu. Najvyšší súd pri otázke posudzovania práva obhajcu, ktorý sa chce zúčastniť na úkonoch, poznať mená vyslúchaných svedkov, sa priklonil k názoru, ktorý je v súlade s ustanovením § 213 ods. 3 Tr. por., že vyšetrovateľovi Trestný poriadok, ústava, ani medzinárodné právne normy, vrátane Dohovoru, neprikazujú, ani iným spôsobom ho nezaväzujú k takémuto postupu. Je vecou taktiky a stratégie vo

vyšetrení, za ktorú zodpovedá vyšetrovateľ a v konečnom dôsledku prokurátor, aby nedošlo na jednej strane k porušeniu práv obhajoby (čo v danom prípade nedošlo, pretože účasť na úkone mu zmarená nebola), na druhej strane by mal prihliadať aj na povahu a charakter trestnej činnosti, aby dokázal objektívne a v celosti preukázať, či bola spáchaná trestná činnosť alebo nie. Najmä by mal dbať o to, aby jeho práca nebola ovplyvnená inak než zákonným spôsobom. V prerokúvanej veci, tak ako už na to bolo poukázané, však vzhľadom na skutok, ktorý sa kladie za vinu obvinenému Mgr. Q. F., nepredpokladá najvyšší súd vážne komplikácie pri príprave obhajcov na ten-ktorý výsluch svedka-poškodeného, pretože všetci poškodení, podľa skutku uvedeného už v uznesení o vznesení obvinenia, mali byť slovné napadnutí hanlivým výrokom a nešlo o komplikované a individuálne konanie obvineného vo vzťahu ku každému konkrétnemu poškodenému osobitne, na ktoré by sa bolo treba aj pri výsluchu toho-ktorého poškodeného zvlášť pripravovať. Podľa názoru najvyššieho súdu je potrebné rozlišovať, či obvinený mal spáchať viacerými konaniami rôzne útoky na rôznych poškodených, alebo by útočil jediným konaním na viacerých poškodených, ako tomu malo byť v tomto prípade. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd nepovažoval neoznámenie konkrétnych mien svedkov obhajcom pri ich upovedomovaní o konkrétnych úkonoch, za porušenie práva na obhajobu a už vôbec nie za zásadné, najmä ak žiadna vnútroštátna, ani medzinárodná právna norma, ktorou by boli orgány činné v trestnom konaní viazané, im takýto postup neukladala. Na základe uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.